

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра права

Декан факультету міжнародних відносин і права

Віталій ТРЕТЬКО

10 грудня 2023 року

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Гендерна рівність та права жінок

Освітньо-професійна програма Право

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Мартинюк Інна Станіславівна
Профайл викладача	https://pravo.khmn.u.edu.ua/profesorско-vykladatskyj-sklad/
E-mail викладача(ів)	inmartunyk@ukr.net
Контактний телефон	0975220430
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmn.u.edu.ua/course/index.php?categoryid=357
Консультації	Очні/Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Таблиця 2- Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік			іспит	
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						Семінарські заняття
О	Д	1	2	4	120	54	18			36	66			+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Гендерна рівність та права жінок» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 081 «Право» для освітньо-професійної програми ОС Бакалавр, яка викладається здобувачам денної форми навчання в 2 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вона є міждисциплінарною програмою, яка охоплює загальні проблеми теорії та практики, міжнародного, європейського та національного права у сфері прав людини. Курс включає лекції, обговорення, практичні заняття, неформальні формати спілкування, а також кейси для вирішення, приклади кращих практик і рекомендовані до перегляду фільми. Він побудований таким чином, щоб у доступній та інтерактивній формі охопити ключові питання гендерної рівності та проблеми дискримінації.

Пререквізити : вихідна навчальна дисципліна

Кореквізити – «Конституційне право України», «Теорія права»

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: формування у здобувачів системи знань, вмінь та навичок в сфері захисту прав жінок й утвердження гендерної рівності, надання цілісного уявлення про концепцію недискримінації за ознакою статі як засадничу цінність та правовий стандарт сучасного суспільства й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом.

Завдання дисципліни: Формувати у здобувачів вищої освіти здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми,

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі

розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи, здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини, здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин, здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції, здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації, здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Очікувані результати навчання

Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини, знати та розуміти основи права Європейського Союзу, оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему, застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права, застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи, готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно доправового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема семінарського заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Гендер та гендерна рівність: основні поняття та концепції	Гендер та гендерна рівність: основні поняття та концепції	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2
2	Міжнародні зобов'язання України в сфері захисту прав жінок	Міжнародні зобов'язання України в сфері захисту прав жінок	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2
3	Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: статус і практика застосування в Україні	Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: статус і практика застосування в Україні	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2,3
4	Становлення стандартів Європейського союзу щодо гендерної рівності	Становлення стандартів Європейського союзу щодо гендерної рівності	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2
5	Тимчасові спеціальні заходи щодо забезпечення гендерної рівності у різних сферах життя	Тимчасові спеціальні заходи щодо забезпечення гендерної рівності у різних сферах життя	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2
6	Забезпечення гендерної рівності в Україні	Забезпечення гендерної рівності в Україні	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	7	1,2,3
7	Поняття гендерної дискримінації та її дискримінація	Поняття гендерної дискримінації та її дискримінація	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	8	1,2

8	Гендерні стереотипи як бар'єр у реалізації жінками своїх прав	Гендерні стереотипи як бар'єр у реалізації жінками своїх прав	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття	8	1,2,3
9	Доступність правосуддя для жінок в Україні Зобов'язання бізнесу у сфері забезпечення гендерної рівності	Доступність правосуддя для жінок в Україні Зобов'язання бізнесу у сфері забезпечення гендерної рівності	Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до семінарського заняття.	8	1.2
			Всього за 2-й семестр	66	

Примітка: * Лекції проводяться по дві години через тиждень, семінарські заняття проводяться щотижня по дві години.

Політика дисципліни

Освітній процес університету передбачає постійне відвідування здобувачами лекційних та семінарських занять. При підготовці до семінару здобувачу необхідно уважно ознайомитися з питаннями, які винесено на заняття. Після цього приступити до вивчення навчальної літератури, нормативного матеріалу. Підготовка до заняття повинно здійснюватись шляху пошуку відповідей на винесені на семінар питання. Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Завершальний етап підготовки до семінару полягає в складанні планів виступу з кожного питання семінару. Тобто підготовка до заняття: потребує опрацювання конспекту лекцій та повторення питання плану семінарського заняття; ознайомлення з рекомендованою основною і додатковою літературою; виконання завдання, опрацювання тестів, що винесених на самостійну підготовку; при наявності труднощів здобувач може сформулювати питання до викладача для отримання роз'яснення того чи іншого положення теми.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення...При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів у другому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Підсумковий контроль
II семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота (КР)	Тестовий контроль (Т К):	Реферат	Залік за рейтингом
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	тема №5	(тема №9)	1	
ВК:	0,4	0,2	0,2	

Примітка: Т – тема дисципліни; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного здобувача складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 40.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється здобувачу, представлена у нижче наведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 – 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а здобувач зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а здобувач вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин здобувачі здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка «задовільно».

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу.

Співвідношення

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	інтервальна	Вітчизняна оцінка, критерії
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Поняття та правова природа гендеру.
2. Міжнародне право як регулятор міжнародних відносин: його минуле, сучасне та майбутнє з точки зору феміністської теорії
3. Міжнародне та національне право: феміністський погляд на проблеми взаємодії
4. Міжнародно-правовий захист прав жінок у світлі феміністської теорії
5. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок
6. “Гендерна чутливість проти гендерної сліпоты” і природа гендерного насильства
7. Правові механізми боротьби з гендерним насильством
8. Видимість, адвокатські компанії з прав жінок, вплив медійної картини на правосуддя.
9. Професійна етика, експертна відповідальність, правозахисний фокус
10. Протидія сексизму. Механізми оскарження сексистських висловлювань публічних осіб. Сексистська реклама
11. Дискримінація за ознакою статі - міжнародні норми та норми національного законодавства
12. Форми гендерної дискримінації.
13. Ідентифікація форм гендерної дискримінації
14. Гендерна дискримінація у спорах, які виникають з трудових правовідносин
15. Право на вільне обрання занять та рівного доступу до роботи
16. Право на рівну оплату праці
17. Порушення права на рівність прав та можливостей працівників із сімейними обов'язками
18. Направлення у відраженні та робота в нічний час
19. Гендерна дискримінація у спорах, які виникають із сімейних правовідносин

20. Розірвання шлюбу та виселення
21. Поділ майна подружжя
22. Справи, пов'язані з правами та обов'язками батьків
23. Гендерна дискримінація у кримінальних справах
24. Справи про нанесення тілесних ушкоджень, побой та мордування
25. Дискримінація потерпілих при укладенні угод про примирення та розгляді справ, пов'язаних з відшкодуванням моральної шкоди.
26. Рішення Європейського суду з прав людини
27. Міжнародні стандарти захисту прав людини, захисту прав жінок.
28. Міжнародні зобов'язання держави
29. Практика міжнародних судових інституцій щодо питання гендерної рівності
30. Інституційний механізм забезпечення реалізації Конвенцій
31. Гендерні стереотипи
32. Правосуддя для жінок в Україні
33. Зобов'язання бізнесу у сфері забезпечення гендерної рівності.
34. Гендерна теорія у правовому регулюванні
35. Роль юристів у просуванні ідеї гендерної рівності і захисті прав жінок
36. Гендерні стереотипи та їх вплив на правове регулювання.

Рекомендована література

Основна

1. О.Уварова «Права жінок та гендерна рівність». Навчальний посібник, Київ, 2018р.
2. Г. Федькович, Р. Поцюрко, І. Трохим, М. Чумало, «Гендерна та вікова дискримінація на ринку праці в Україні: порівняльний аналіз законодавства, дослідження та моніторинг, досвід громадянського представництва», Львів, 2006 р.
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: ратифікований 19.10.1973
5. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 14.03.1989
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979, ратифікована Україною 15.05.2009

Додаткова

7. Конвенція про права осіб з інвалідністю, ратифікована 16.12.2009
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 17.07.1997
9. Протокол № 12 до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.2000
10. Європейська соціальна хартія, ратифікована 14.09.2006
11. Рамкова конвенція про захист прав національних меншин, ратифікована 09.12.1997
12. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 року, ратифікована Україною 15.05.2009 року
13. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 17.07.1997 року
14. Джеймс проти Ради округу Істлей (UK – James v. Eastleigh Borough Council)[1990] Палата лордів Сполученого Королівства 6, 14 червня 1990 року.
15. ЄСС, Річардс проти Державного секретаря з питань праці і пенсійного забезпечення (Richards v. Secretary of State for Work and Pensions), справа C-423/04 [2006] ECR I-3585, 27 квітня 2006 року
16. ЄСПЛ, Д.Г. та інші проти Чеської Республіки (D.H. and Others v. the Czech Republic) [Велика палата] (№ 57325/00), 13 листопада 2007 року, пункт 79.
17. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав, Сорок друга сесія, Женева, 4-22 травня 2009 року. Пункт 3 порядку денного. Зауваження загального порядку № 20. Заборона дискримінації економічних, соціальних і культурних прав (пункт 2 статті 2 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права)
18. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 01.01.2006 року;
19. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 04.10.2012 року.

Старший викладач кафедри права

Інна МАРТИНЮК

Гарант ОПП Право

Степан КРАВЧУК

Зав. кафедри права

Микола ВАВРИНЧУК